

[Internacional](#)

Teresa V: "No som les salvadores de ningú, no tenim les veritats absolutes, i amb un mes d'estada, el que canviarà serem nosaltres mateixes"

05/02/2016

Fundació Autònoma Solidaria

Autor/a: Elena Albouy

Teresa V: "No som les salvadores de ningú, no tenim les veritats absolutes, i amb un mes d'estada, el que canviarà serem nosaltres mateixes"

05/02/2016

Autor/a: Elena Albouy

Fundació Autònoma Solidaria

Resum:

Quin impacte genera una estada solidària en un país del sud? Què transformarem participant-hi? La coordinadora dels camps de solidaritat de Setem, Teresa Vidal, ens respon.

[Setem](#) és una organització de solidaritat internacional que té per principal objectiu **sensibilitzar** sobre les **desigualtats Nord-Sud**, denunciar-ne les causes i promoure models de vida transformadors per combatre-les.

Les [estades solidàries](#) que organitzen des de fa 25 anys són l'eina més potent amb què compten. L'experiència

completa consisteix en una formació abans de marxar, en l'estada en un país del sud i en trobades posteriors al camp per valorar, compartir i descobrir vies d'acció a casa nostra. Cada any, vora 150 voluntaris i voluntàries s'animen a participar-hi.

L'organització té, des d'ara i fins el mes de març, el termini d'inscripcions obert. Abans, cal assistir a una [sessió informativa](#), omplir un formulari amb les preferències i fer una entrevista. Aquesta entrevista es farà amb **Teresa Vidal**, responsable dels Camps de Solidaritat de Setem.

Xarxanet.org també ens hi hem entrevistat, però en aquesta ocasió, perquè comparteixi el per què de les estades i la filosofia que empeny un tipus de camps de solidaritat.

A Setem dieu creure en el "poder transformador" de les estades solidàries. Què transformeu?

Abans, cal matisar que nosaltres no fem camps de treball, sinó que fem el que anomenem "**camps de solidaritat**". En un camp de treball tens un objectiu a realitzar o una tasca sobre el terreny, com podria ser netejar un bosc, construir un hospital o pintar la paret d'una escola. Nosaltres no entenem el camp de solidaritat com una intervenció en el territori, sinó que és una excusa que ens permet, a Setem com a organització, aconseguir els nostres objectius de sensibilització.

És a dir, no fem camps perquè la gent viatgi o treballi o faci ajuda humanitària, sinó que fem camps perquè la gent vegi quina realitat hi ha més enllà de les nostres fronteres, vegi quines mancances i quines desigualtats hi ha entre el país on vivim i els països on ens acullen i reflexionar sobre l'estat de desigualtat. Per tant, per a nosaltres, el "**poder transformador**", significa que tenir una experiència vivencial directa amb una realitat empobrida, posar cara, noms i cognoms, segurament farà que la persona que viatgi canviï, perquè és molt diferent veure la realitat a través de la televisió a viure les situacions de desigualtat, i fins i tot de vulneració de drets humans, en primera persona.

Transformeu els voluntaris i voluntàries?

Exactament. Entenem que la transformació és del propi voluntari o voluntària, ja que aquest altre món deixa de ser una realitat llunyana per passar a ser una experiència viscuda davant la qual un o una no es pot quedar indiferent. Busquem que aquesta persona, una vegada torni, digui "tinc ganes de canviar les coses aquí!", perquè **entenem que és des d'aquí des d'on s'originen les desigualtats, des del nostre model econòmic i de consum**. Després de viure l'estada, potser m'ho penso dues vegades abans d'escollir un o altre producte, o potser trec els diners de la banca convencional i els passo a la banca ètica.

Què s'enduen els voluntaris i voluntàries participant en l'experiència?

La vivència personal és subjectiva i de cadascú. Hi ha persones que es queden amb la família amb la qual han conviscut i admiren la gran acollida que han rebut. S'enduen ser capaces de dir que tens un germà o una mare a l'Índia. Amb aquestes persones ja no ets una persona desconeguda, sinó que sovint neix una relació d'anys i tornaran a veure-la. D'altres es queden amb la reivindicació política d'algunes organitzacions. A través de l'estada, van un pas més enllà i fan cursos o s'impliquen en plataformes, fent voluntariat o activisme des d'aquí. Cadascú s'emporta una o altra cosa, però alguna cosa, perquè per a nosaltres el més important és la tornada aquí.

Com es trasllada l'aprenentatge adquirit i la realitat viscuda al dia a dia quotidià?

Donat que el nostre objectiu no és "què faig allà" sinó "**què faig quan torno**", després de l'experiència fem unes

trobades que formen part d'un curs formació continu que comença abans del viatge i s'acaba fent el recull post viatge. A part de fer valoració de com han anat els camps, què hem de millorar o com estan les organitzacions d'acollida, fem una introducció a moviments socials i voluntariat. Convidem ponents ja implicades en moviments socials com l'activista i experta en moviments socials Esther Vivas, l'Andrés Garcia, vinculat a la plataforma Tanquem els CIE, activistes de STOP mare mortum, o entitats com OikoCredit o Amnistia Internacional, entre d'altres, per intentar que els i les voluntàries trobin un ventall de possibilitats on implicar-se aquí a Catalunya.

Teresa Vidal: "Entenem que és des d'aquí des d'on s'originen les desigualtats, des del nostre model econòmic i de consum"

Seguiu una filosofia de conèixer i compartir en lloc d'intervenir, però com aconseguir que l'impacte en la comunitat amb què convivia sigui positiu i no negatiu?

No som ingènues. En una comunitat de l'Àfrica negra que mai ha estat visitada per cap persona estrangera, evidentment la nostra presència, com a mínim durant el mes que la visitem, generarà, no sé si un impacte, però segur que una alteració del dia a dia només per la nostra presència. Seríem molt ingènues de pensar el contrari. Partint d'aquesta certesa, com fer que la nostra presència allà sigui el menys incendiària o que, almenys, l'impacte que tinguem allà sigui positiu per les dues bandes?

En aquest sentit és vital el **curs de formació** que fem abans de marxar, en què a part de donar-nos una visió sobre el per què de les desigualtats nord – sud, reflexionar sobre el sistema capitalista, tenim xerrades d'antropòlegs i d'una doctora en filosofia que ens parlen d'ètica, de moral o de si som humils o no culturalment. Partim de la base que els grups marxen amb continguts. Continguts sobre quins són els comportaments més ètics que nosaltres podem tenir allà. Em refereixo a "sóc humil culturalment? **Crec que tinc jo tot el coneixement i que elles no? Intentaré introduir el meu dia a dia en aquestes persones perquè crec que és millor perquè jo no sóc pobre i ells sí?** És ètic passar-te el dia fent fotos amb el mòbil per penjar-les al Facebook? Què passaria si m'ho fessin a mi?"

Què podem aportar nosaltres a les comunitats que visitem?

Generalment, estan encuriosits i encuriosides. Com per a nosaltres, tampoc estan acostumades a veure persones que tenen una vida quotidiana diferent a la seva. A més, de la mateixa manera que nosaltres generem uns vincles d'amistat amb ells i elles que s'allarguen en el temps, el sentiment i la complicitat són recíproques.

I la reacció és especialment agraïda amb contraparts amb les quals s'actua per **incidència política o conflictes polítics**. Es mostren impressionades i agraïdes de veure que hi ha persones que s'interessen pels seus problemes locals. Per exemple, a Setem oferim tres camps polítics, que són a **Guatemala, Argentina i Brasil**. Són tres contraparts que són organitzacions camperoles que formen part de Via Campesina i que **lluiten per la sobirania alimentària** en resposta als conflictes per la tinença de la terra. Govers i grans multinacionals entren en aquestes terres amb tancs i grans excavadores directament i els camperols i camperoles han d'agafar la seva vida i marxar, perquè no tenen registrada la propietat i la tinença sobre la terra tot i haver-hi estat 200 anys. Les organitzacions promouen portar els casos a judici i recuperar les terres que els són legítimes. Els camperols i camperoles demanen que ho gravem, que ho expliquem, que surti als diaris, que fem blogs, que ho mostrem, perquè cal que aquest conflicte tan local se sàpiga. Les persones d'aquestes comunitats s'emporten que persones de l'altra banda del món se'n preocupin. S'enduen solidaritat.

Existeixen altres filosofies de camps. Per què no? O per què sí?

Cadascú decideix. Depèn del que cadascú busqui. Si el que t'interessa és tenir una experiència personal, en primera persona, conèixer com es viu en una comunitat rural de Nicaragua, saber quin és el seu dia a dia, i quins conflictes es produeixen, Setem pot oferir al meu parer una resposta en aquesta direcció. Una estada solidària pot brindar un contacte directe amb la realitat de Filipines, d'Uganda o descobrir l'Àfrica negra sense anar als ressorts per a turistes. Perquè de vegades, podem anar amb motxilla, però continuem estant dins el circuit. És un turisme low cost, però continua sent turisme. Si el que interessa és descobrir com viuen, quines mancances tenen, com és el seu dia a dia, fes un camp de solidaritat. Si en canvi, ja s'ha participat, per exemple, prèviament una estada, i es té claríssim que el que es vol és fer tallers, col·laborar més pràcticament o desenvolupar una acció directa, fes un camp de treball. L'essencial, però, és que fem el que fem, **no som les salvadores de ningú, no tenim les veritats absolutes, i per un mes d'estada allà, no canviarem absolutament res. El que canviarem som nosaltres mateixes.** Cal anar amb una clau d'igualtat i solidaritat.

Què li manca al món de les estades i camps de solidaritat?

De vegades, el que pensem des d'aquí i el que aprenem al curs, està molt bé i és necessari, però pot ser difícil de mantenir quan arribem allà i ens topem amb la realitat pràctica. Per exemple, una de les nostres consignes és que no fem aportacions econòmiques. Imaginem: arribes allà i la teva família t'adora i tu els adores. I un dia et diuen que necessiten anar al metge, que no hi ha seguretat social i que la visita val 100€. Dilema moral. Pot tenir-se molt clar que no donaràs diners i quan t'hi trobes no saps com reaccionar. Intentem gestionar aquests conflictes i ser fidel al que pensem, però al final és cert que hi ha situacions que s'escapen de les mans. Però cal tenir sempre present que, de vegades per bona voluntat, podem introduir dinàmiques molt perjudicials dins el context. I és important treballar-ho més, tant als cursos com allà. Ara per ara, ho treballem aquí prèviament i, allà, els i les membres de les de les organitzacions que ens acullen són les persones amb qui parlar-ho i consultar-ho abans de fer res d'amagat.

El que també hauríem de millorar és la nostra comunicació amb les entitats locals i contraparts amb qui col·laborem. Aquestes organitzacions ens permeten fer camps de solidaritat! Un mes de la seva feina està dedicada a nosaltres i als nostres voluntaris i voluntàries! I nosaltres què fem per aquestes contraparts? Crec que com a organitzacions hauríem de posar-nos més les piles en aquest sentit. Publicar més, fer més campanyes, fer més difusió i suport. Tot el que estigui a les nostres mans per fer visibles les accions de les organitzacions al territori.

Etiquetes: [Estades Solidàries](#), [camps de solidaritat](#), [SETEM Catalunya](#), [voluntariat internacional](#)

URL d'origen: <https://xarxanet.org/internacional/noticies/teresa-v-no-som-les-salvadores-de-ningu-no-tenim-les-veritats-absolutes-i-amb>